

วิถี.....ประชาธิปไตย

โดย พลโท ร่มพล มีชูอรรถ

จากบทความเรื่องนิติธรรมที่ได้กล่าวถึงเป้าหมายและเครื่องมือยุทธศาสตร์ที่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นำมาเป็นแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอกำหนดไว้ นั่น ผู้เขียนได้เขียนบรรยายไว้ก่อนเหตุการณ์ที่จะเกิดการรัฐประหารขึ้นในประเทศไทยซึ่งกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอยุทธศาสตร์ที่จะใช้เครื่องมือยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองตามแผนยุทธศาสตร์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แต่ในบทความนี้จะกล่าวถึงความล้มเหลวของแผนยุทธศาสตร์หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 อันนำมาซึ่งการรัฐประหาร และจะบรรยายถึงยุทธศาสตร์วิถี (Strategic Way) ที่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ของกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอยุทธศาสตร์นำ “ระบอบประชาธิปไตย” มาเป็นแนวทางในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสียก่อนการรัฐประหาร และการร่างแผนยุทธศาสตร์ใหม่ในรูปแบบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช เพื่อให้ดูเหมือนว่าการได้มาซึ่งอำนาจของกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอมีความชอบธรรมและสอดคล้องตามตรรกะความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” อันรับได้ต่อระบอบประชาธิปไตยสากลว่าในบริบทซึ่งกล่าวถึงการได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศไทย

เป็นที่น่าสังเกตว่าก่อนที่วิถีประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จะถูกกำจัดออกไปโดยการทำการรัฐประหาร กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอก็ได้ใช้ความพยายามเสียสุดท้ายของระบอบประชาธิปไตยที่ยังเหลืออยู่ในขณะนั้น คือวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรนิติบัญญัติองค์กรเดียวที่ยังปฏิบัติหน้าที่ได้ในขณะนั้นเป็นทางออก เพื่อแสวงหาหนทางยุติทางตันทางการเมืองในประเทศไทย ที่ดำเนินมานาน 6 เดือน และได้พยายามที่จะให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐตามวิถีประชาธิปไตยที่ฝ่ายอนุรักษ์นิยมเพียงพอก็ได้เปรียบ คือการที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอ ต้องการให้วุฒิสภาสรรหาตัวแทนของพวกตนขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยอาศัยการตีความจากรัฐธรรมนูญมาตรา 7 ซึ่ง กลุ่มฯ รู้ดีว่ากระบวนการเช่นนี้ไม่เพียงแต่ไม่เป็นประชาธิปไตย และขัดกับรัฐธรรมนูญที่เขียนขึ้นตามแนวคิดของกลุ่มฯ แต่ก็เป็นทางออกในระบอบประชาธิปไตยเพียงทางเดียวที่เหลืออยู่ นอกจากนั้นกลุ่มอนุรักษ์ฯ ก็ทราบถึงผลของการตัดสินใจที่จะเดินต่อไปตามระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่าจะเป็นการเผชิญหน้ากับแรงกดดันทั้งจากกลุ่มทุนนิยม การตลาดและจากสาธารณชนฝ่ายตรงข้ามที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ตลอดจนข้อโต้แย้งทางกฎหมายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ก่อนหน้าที่สถานการณ์จะมาถึงจุดการกระทำรัฐประหาร นายจตุพร พรหมพันธุ์ สมาชิกพรรคเพื่อไทย และแกนนำขบวนการเสื้อแดง ตั้งข้อสังเกตว่า ความพยายามใดๆ ที่จะแทนที่รัฐบาลรักษาการชุดปัจจุบัน ด้วยรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง จะนำไปสู่การเกิดสงครามกลางเมือง นายจตุพรฯ จึงเรียกร้องให้รัฐบาลรักษาการจากพรรคเพื่อไทยเร่งจัดให้มีการเลือกตั้ง แต่ตัวแทนของกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอ ทั้ง กปปส. และกต. ยังคงขัดขวางกระบวนการดังกล่าว เพื่อชะลอการเลือกตั้งออกไป เพื่อให้วุฒิสภาเป็นเพียงองค์กรเดียวที่สามารถรักษาผลประโยชน์ตามแผนการของกลุ่มอนุรักษ์ฯ ประสบความสำเร็จได้ การที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอได้กระทำการต่อต้านอำนาจรัฐฯ โดยเปิดเผย และทำลายความชอบธรรมในการบริหารประเทศของรัฐบาลพรรคเพื่อไทย กอปรกับการปฏิบัติการดังกล่าวยังได้รับการคุ้มครองอย่างจากองค์กรอิสระ เช่นการขัดขวางการเลือกตั้งจาก กปปส. ที่ไม่มีการกล่าวโทษจาก กต. และการแก้ไขรัฐธรรมนูญของกลุ่มทุนนิยมการตลาดที่ไม่สามารถผ่านแนวด้านของเครื่องมือยุทธศาสตร์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ไปได้ ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้าอยู่กับทางแยกอันลุ่มเสี่ยง หลังจากขับไล่นายกฯ ยิ่งลักษณ์ ออกไปได้ กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอกดดันวุฒิสภาให้รีบสรรหารัฐบาลรักษาการ ซึ่งมาจากการแต่งตั้งทำให้วุฒิสภาอันเป็นส่วนหนึ่งของชนชั้นนำอนุรักษ์นิยมเพียงพอ ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาครึ่งหนึ่งมาจากการสรรหาโดยคณะตุลาการ ดังนั้น เพียงแค่ได้สมาชิกวุฒิสภาเลือกตั้ง จำนวนไม่มากมาร่วมสมทบ ก็สามารถนำไปสู่การยึดกุมเสียงข้างมากในสภาแห่งนี้ได้ สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาทำงานอย่างใกล้ชิดกับกปปส., ศาลรัฐธรรมนูญ, ป.ป.ช. และ กต. ในความพยายามจะสร้างสุญญากาศทางอำนาจ ด้วยการเพิกถอนรัฐบาลรักษาการของพรรคเพื่อไทยทิ้งชุดออกจากตำแหน่ง ด้วยเหตุนี้สมาชิกวุฒิสภากลุ่มหนึ่งจึงจัดการหารือนอกรอบในเพื่อหาทางยุติวิกฤตการณ์เมือง โดยกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอต้องการให้วุฒิสภาสรรหาตัวแทนของพวกเขาขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

จากบทบาทที่ผ่านๆ มา ในการขัดขวางการเลือกตั้งและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตอนนี้ วุฒิสภาเป็นเพียงองค์กรเดียวที่สามารถทำให้แผนการของกลุ่มอนุรักษ์ฯ ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น เมื่อวุฒิสภาแสดงอาการละล้าละลังในการสรรหานายกฯ คนใหม่ จนนายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำ กปปส. จึงต้องออกมาเตือนว่า เขาจะจัดการทุกอย่างด้วยมือของตัวเอง ยิ่งสร้างความตึงเครียดระหว่างสองกลุ่มคู่แข่งทางการเมืองพุ่งสูงขึ้น สถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศไทยก็ยิ่งดูกลาหมิ่นจะควบคุมแม้กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอ จะคาดหวังว่าการโปรดเกล้าฯ นายกฯ ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

จะสามารถระงับความไม่สงบเรียบร้อยต่างๆ ลงได้ ในขณะที่ฝ่ายทหารวิตกกังวลว่าวิธีการเช่นนั้น อาจส่งผลให้ความชอบธรรมของสถาบันฯ ถูกตั้งคำถามโดยสาธารณชนอันเป็นสิ่งที่ฝ่ายทหารยอมรับ ไม่ได้ และหากสถานการณ์ไปไกลยิ่งกว่านั้น ทหารอาจไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ และสถานการณ์อาจลุกลามเกินกว่ากลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอจะสามารถรับมือผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการเข้าควบคุมอำนาจรัฐอย่างสมบูรณ์แบบจึงเป็นหนทางเดียวที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ เกิดขึ้นต่อประเทศชาตินี้ได้

หากดูอย่างผิวเผินก็ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ปฏิบัติการของทั้งศาลรัฐธรรมนูญ กกต. และ ป.ป.ช. มีรูปลักษณะภายนอกคล้ายการดำเนินการทางกฎหมายอย่างปกติ แต่จริงๆ แล้วคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและ ป.ป.ช. รวมทั้งการวางเฉยต่อการขัดขวางการเลือกตั้ง มีลักษณะแบ่งขั้วเลือกข้างชนิด ลงรากลึก ทั้งๆที่ตระหนักว่าทั้งศาลรัฐธรรมนูญและป.ป.ช. เป็นองค์กรที่ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2550 โดยรัฐบาลของคณะรัฐประหาร 2549 ศาลรัฐธรรมนูญเคยเพิกถอนรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไปแล้ว 3 ชุด ตัดสินยุบพรรคการเมืองไปแล้วเกินกว่า 10 พรรค อีกทั้งยังประกาศให้การเลือกตั้งที่ได้รับการรับรองว่าถูกจัดขึ้นอย่างบริสุทธิ์และยุติธรรมกลายเป็นโมฆะ นอกจากนี้ ทั้งวุฒิสภาและศาลรัฐธรรมนูญ ต่างพยายามครั้งแล้วครั้งเล่าในการขัดขวางไม่ให้กลุ่มสมาชิกรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี2550 ทั้งสององค์กรคือเครื่องมือยุทธศาสตร์ตามแผนที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญปี 2550 โดยอาศัย คำวินิจฉัยของทั้งสององค์กรให้เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอที่จะทำลายอำนาจรัฐบาลรักษาการและส่งเสริมให้วุฒิสภามีบทบาทสำคัญ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปิดให้วุฒิสภามีบทบาทสูงขึ้นในการดำเนินการทางการเมืองแทนรัฐบาลรักษาการ

แต่ในขณะเดียวกันทหารวิเคราะห์ว่าแผนการของกลุ่มอนุรักษ์ฯ ที่พยายามฉวยชิงอำนาจมาอยู่ในมือของตนเองอย่างมิหุดยุทธ์ และยอมทำลายหลักนิติธรรมของประเทศ แสดงให้เห็นถึงความอ่อนกำลังลงของกลุ่มอนุรักษ์ฯที่ต้องเปิดเผยตัวตนของเครื่องมือยุทธศาสตร์ผ่านคำตัดสินทั้งสอง ดังนั้นจากการประเมินสถานการณ์ของฝ่ายทหารจึงเล็งเห็นว่าในขณะที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพออันประกอบด้วยกลุ่มการเมืองซึ่งไม่เคยชนะการเลือกตั้งกำลัง ร่วมมือกับวุฒิสภา และองค์กรอิสระที่เป็นเครื่องมือยุทธศาสตร์ตามแผน กำลังพยายามนำพาประเทศออกจากวิกฤต กลับยิ่งทำให้สถานการณ์ความรุนแรงทางการเมืองทวีมากขึ้น กำลังส่งผลให้ประเทศไทยต้องเสื่อมทรุดลงไปสู่ภาวะสงครามกลางเมืองมากกว่าการที่จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น

แต่ไม่ทราบว่ามันเป็นความบังเอิญหรือทฤษฎีสัมคบคิด ที่ฝ่ายทหารมองเห็นว่าสถานการณ์บ้านเมืองมีความสับสนเสี่ยงต่อการเกิดสงครามกลางเมืองซึ่งสอดคล้องกับฝ่ายอนุรักษนิยมเพียงพอที่ถึงเห็นว่ายุทธศาสตร์ตามที่วางไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ต้องเปลี่ยน “วิถีประชาธิปไตย” ที่จะใช้เป็นแนวทางให้ได้มาซึ่งอำนาจอันสถาพรของกลุ่มใหม่ เพราะกลุ่มฯตระหนักถึงความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง “ยุทธศาสตร์วิถี” ตามสถานการณ์ทางการเมืองที่กลุ่มเสียเปรียบในกติกาประชาธิปไตยตามวิถีในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งไม่สามารถดำเนินการตามแผนต่อไปได้ และจำเป็นต้องเปลี่ยนแผนยุทธศาสตร์ฉบับใหม่เพื่อให้วิถีประชาธิปไตยรองรับกับการดำรงไว้ซึ่งเป้าหมายเดิมของกลุ่มฯ แต่อย่างไรก็ตามในระยะเวลาของการเปลี่ยนผ่านไปสู่แผนยุทธศาสตร์ใหม่กลุ่มอนุรักษนิยมเพียงพอยังมีความจำเป็นที่ต้องรักษาเครื่องมือยุทธศาสตร์เดิมให้ยังคงอยู่ โดยการไม่ยุบองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงเป็นการรัฐประหารที่ดูว่าจะเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มอนุรักษนิยมอย่างชัดเจนเนื่องจากองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญปี 2550 ไม่ได้ถูกยุบไปตามการยุบสภา และยังเป็นคำถามที่ค้างคาใจนักประชาธิปไตยอย่างกว้างขวางว่าเมื่อไม่มีการเลือกตั้งทำไมยังต้องคง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่มีรัฐธรรมนูญทำไมต้องมีศาลรัฐธรรมนูญ การจำกัดสิทธิประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่างถูกจำกัดตามกฏอัยการศึกทำไมองค์กรสิทธิฯ ไม่ออกมาแสดงบทบาททำให้อันใดดูเสมือนว่าองค์กรสิทธิมนุษยชนจะยอมรับต่อการระเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนต่อการกระทำของคณะรัฐประหาร

ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเหตุผลที่ทหารใช้ในการกระทำรัฐประหาร โดยอ้างว่าเพื่อป้องกันไม่ให้คนไทยฆ่ากันเองนั้นสอดคล้องไปทิศทางตามที่ฝ่ายอนุรักษนิยมเพียงพอที่ต้องการจะทำให้ประเทศไทยได้ระบอบประชาธิปไตยขึ้นตามทัศนะของกลุ่มฯ และสอดคล้องกับความจำเป็นที่กลุ่มฯ จะต้องปรับแผนยุทธศาสตร์ให้สามารถใช้ระบอบประชาธิปไตยเป็นวิถีทางการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองของกลุ่มฯ โดยกลุ่มฯตระหนักดีว่า ยังคงมีความจำเป็นต้องอาศัยระบอบประชาธิปไตยเป็นวิถีในการได้มาซึ่งอำนาจอันเป็นที่ยอมรับในระบบการปกครองของสากลต่อไป และระบอบประชาธิปไตยที่จะคลอดออกมานี้ แน่แน่นอนเนื้อหาจะต้องเป็นวิถีประชาธิปไตยในนัยของกลุ่มอนุรักษนิยมเพียงพอในร่างฉบับใหม่ซึ่งจำกัดบทบาททางการเมืองของกลุ่มทุนนิยมการตลาดมากกว่าฉบับเดิมอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะความล้มเหลวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พุทธศักราช 2550 ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะถูกเขียนขึ้นโดยฝ่ายอนุรักษนิยมเพียงพอที่จะพยายามปิดทางหรือตรอนกลุ่มทุนนิยมการตลาดไม่ให้มีโอกาสเข้ามามีอำนาจในการบริหารประเทศได้โดยสะดวกยิ่งกว่ารัฐธรรมนูญปี 2550 ที่มีแค่วุฒิสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งเพียงครั้งหนึ่ง โดยอาศัยช่วงจังหวะของการเสริมความมั่นคงระบอบประชาธิปไตยของประเทศที่อ่อนแอจากความขัดแย้งทาง

การเมืองมาตลอดห้วงระยะเวลา 7 ปี ทำการขยายผลและจัดระเบียบในการบริหารประเทศไปในโอกาสเดียวกัน ผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อาจกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาจากวิธีการที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอได้เปรียบ อันจะเป็นการควบคุมเสียงข้างมากในสภาได้เต็มที่ และมีอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จในระบอบประชาธิปไตยแบบอนุรักษ์

สิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับการได้มาซึ่งประชาธิปไตยที่ไม่มีส่วนร่วมของกลุ่มความเห็นต่างย่อมนำมาซึ่งความวุ่นวายทางการเมืองดังที่ปรากฏเมื่อใช้ รัฐธรรมนูญปี 2550 ความวุ่นวายทางการเมืองเกิดขึ้นต่อเนื่องจนถึงปี 2557 ทั้งๆที่รัฐธรรมนูญปี 2550 ได้ทำประชามติและเสียงประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไขเพราะมีการดำเนินการให้ประชาชนที่ไม่เห็นด้วยรับร่างรัฐธรรมนูญในการลงประชามติไปก่อน โดยกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพออ้างว่าสามารถแก้ไขได้ในระบบรัฐสภา แต่ในความเป็นจริงที่ผ่านมามีการแก้ไขสามารถกระทำได้โดยกลุ่มอนุรักษ์นิยมเพียงพอนั้นแต่เมื่อกลุ่มทุนนิยมการตลาดพยายามเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญโดยผ่านระบอบรัฐสภาฝ่ายอนุรักษ์นิยมเพียงพอ ก็รวมกันขัดขวางการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2550 ดังนั้น การร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใหม่ในครั้งนี้ หากขาดซึ่งส่วนร่วมของกลุ่มทุนนิยมการตลาด หรือผู้ไม่เห็นด้วยกับการได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญฯ จากการใช้การรัฐประหารอาจทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับความวุ่นวายทางการเมืองที่หนักขึ้นกว่าเดิมอีก เพราะการร่างรัฐธรรมนูญฯ ในครั้งนี้นอกจากไม่มีส่วนร่วมจากฝ่ายทุนนิยมการตลาดแล้วยังคงมีการเพิ่มเครื่องมือ (Mean) และ วิธี (Way) ยุทธศาสตร์เพื่อจัดการกับฝ่ายทุนนิยมการตลาดอย่างเต็มที่